

Az Európai Unió Migrációs és Menekültügyi Paktuma

Az Európai Unió migrációs és menekültügyi paktuma (New Pact on Migration and Asylum) az EU migrációs rendszerének legátfogóbb reformja a 2015–2016-os migrációs válság óta. A paktum célja, hogy egyszerre erősítse az unió külső határainak védelmét, gyorsítsa a menedékjogi eljárásokat, csökkentse az illegális migrációt, valamint igazságosabban ossza meg a migráció kezelésének terheit a tagállamok között. A jogszabálysomagot az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa 2024-ben fogadta el, a teljes végrehajtás 2026–2027 során válik fokozatosan kötelezővé.

Egyik legfontosabb eleme az új szolidaritási mechanizmus. Az EU abból indult ki, hogy a földrajzi helyzetük miatt a mediterrán tagállamok – különösen Olaszország, Görögország, Málta, Ciprus és Spanyolország – aránytalan terheket viselnek. Az új rendszerben a többi tagállamnak valamilyen formában hozzá kell járulnia a migráció kezeléséhez. Ez történhet menedékkérők átvételével (relokáció), pénzügyi hozzájárulással vagy más operatív támogatással. A rendszer tehát nem ír elő automatikus és kötelező betelepítési kvótát minden ország számára, ugyanakkor a tagállamok nem maradhatnak teljesen kívül a közös felelősségvállaláson.

Másik fontos eleme a külső határokon bevezetendő előszűrés (screening). Az EU-ba illegálisan érkező vagy mentési műveletek során partra tett személyek személyazonosságát, biztonsági kockázatait és egészségügyi állapotát már a belépés előtt ellenőrizni kell. Az adatokat egységes uniós rendszerekben rögzítik, ami a korábbinál szigorúbb nyilvántartást tesz lehetővé.

A reform része az úgynevezett határmenti menekültügyi eljárás is. Azoknak a migránsoknak az esetében, akik olyan országokból érkeznek, amelyek állampolgárai jellemzően alacsony arányban kapnak nemzetközi védelmet az EU-ban, gyorsított eljárást alkalmaznak. Ha a kérelmet elutasítják, a visszaküldési eljárásnak is gyorsabban kell lezajlania. Az EU egyik fő célja ezzel az, hogy csökkentse azok számát, akik éveket az unió területén maradnak sikertelen menedékkérelmek ellenére.

A paktum jelentős hangsúlyt helyez a visszatérítésekre és a harmadik országokkal való együttműködésre is. Az EU törekszik arra, hogy a származási és tranzitországokkal olyan megállapodásokat kössön, amelyek megkönnyítik az elutasított menedékkérők visszafogadását. Ezzel párhuzamosan növelik a határvédelmi együttműködést és a FRONTEX szerepét.

A paktum támogatói szerint a reform egyensúlyt teremt a humanitárius kötelezettségek és a biztonsági szempontok között. Bírálói ugyanakkor két irányból is kritikát fogalmaznak meg. Egyes nyugat-európai civil szervezetek szerint a rendszer túlzottan a határvédelemre és a visszaküldésekre épül, míg több közép-európai kormány – köztük Magyarország – úgy véli, hogy a szolidaritási mechanizmus továbbra is ösztönözheti a migrációt, és korlátozza a tagállamok szuverenitását a bevándorláspolitikában.

Lehetséges következmények Európa számára:

- Erősebb külső határvédelem: az egységes regisztráció és előszűrés csökkentheti az ellenőrizetlen belépések számát. Gyorsabb menekültügyi eljárások: kevesebb elhúzódó ügy és kisebb adminisztratív teher. Kiszámíthatóbb válságkezelés: tömeges migrációs hullám esetén világosabb uniós mechanizmusok állnak rendelkezésre. Nagyobb tagállami együttműködés: mérséklődhet a mediterrán országokra nehezedő nyomás.
- A szolidaritási rendszer körüli politikai konfliktusok fennmaradhatnak. A visszaküldések gyakorlati végrehajtása továbbra is nehéz lehet, ha a származási országok nem működnek együtt. Jelentős pénzügyi költségek a határinfrastruktúra és az adminisztráció fejlesztése miatt. Új jogi és emberi jogi viták alakulhatnak ki a határmenti eljárásokkal kapcsolatban.

Lehetséges következmények Magyarország számára

- Szigorúbb uniós külső határvédelem, amely részben egybeesik a magyar kormány évek óta hangoztatott céljaival. Jobb adatcsere és regisztráció, ami segítheti a biztonsági ellenőrzéseket. Nagyobb FRONTEX-jelenlét és uniós támogatás a határigazgatásban. A gyorsított visszaküldések csökkenthetik a másodlagos migrációs mozgásokat a schengeni térségben.
- A szolidaritási mechanizmus miatt Magyarország pénzügyi hozzájárulásra kötelezhető, ha nem vesz részt relokációban. Fennmaradhat a konfliktus Budapest és az uniós intézmények között a migrációs politika kérdésében. Jogharmonizációs kötelezettségek miatt a magyar menekültügyi rendszer egyes elemeit módosítani kell. Politikai szempontból az uniós megállapodás továbbra is belpolitikai és szuverenitási viták tárgya maradhat, különösen választási időszakokban.

2026. június 19.